

Henkilökohtainen apu

Vammaisneuvosto 13.11.2025

Anna-Elina Leskelä-Ranta
tehtäväaluepäällikkö
Asiakasohjaus ja neuvonta

Henkilökohtainen apu

- Henkilökohtainen apu on palvelu, jolla tarkoitetaan toisen ihmisen antamaa välttämätöntä apua niissä tavanomaisen elämän asioissa, joita asiakas ei pysty kokonaan tai osittain itse vamman tai sairauden vuoksi tekemään.
- Palvelulla pyritään edistämään vammaisen asiakkaan itsenäistä elämää, tasavertaista osallistumista yhteiskuntaan ja turvaamaan välttämättömät päivittäiset toimet.
- Palvelu myönnetään toistaiseksi voimassa olevana tai määräajaksi, mikäli asiakkaan toimintakyvyn tai olosuhteiden voidaan odottaa muuttuvan lähivuosina.

Yksilöllinen palvelutarpeen arviointi kohdentaa avustustunnit elämän eri osa-alueisiin

- **Päivittäiset toimet**

Päivittäisiä toimia ovat toimet, joita ihmiset elämässään tekevät joka päivä tai harvemmin, mutta toistuvasti tietyin väliajoin. Asiointia on esimerkiksi asiointi kodin ulkopuolella tai asioiden hoitaminen kotona internetin välityksellä. Kotitöitä ovat esimerkiksi ruuan valmistaminen, siivoaminen tai vaatteiden ja kodin tekstiilien huoltaminen sekä muut tavanomaisesti itse tehtävät kotityöt. Henkilökohtaisella avulla voidaan tukea myös vanhemman mahdollisuutta huolehtia hoidossaan olevan lapsen jokapäiväisestä huolenpidosta ja hänen asioidensa hoidosta.

- **Työ**

Työllä tarkoitetaan työsuhteeseen perustuvan toiminnan lisäksi yritystoimintaa. Työn ei tarvitse turvata henkilön toimeentuloa kokonaisuudessaan, vaan se voi olla myös osa-aikaista työtä. Olennaista on, että vammaisen henkilö tekee työtä tai harjoittaa yritystoimintaa säännöllisesti. Harrastusluonteista toimintaa ei katsota työksi. Työhön sisältyy myös siihen kuuluva matkustaminen silloin, kun sitä voidaan pitää tavanomaiseen elämään kuuluvana.

Yksilöllinen palvelutarpeen arviointi kohdentaa avustustunnit elämän eri osa-alueisiin

- **Opiskelu**

Opiskeluna pidetään jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tähtäävää opiskelua tai sellaista opiskelua, joka vahvistaa vammaisen henkilön ammattitaitoa ja työllistymisedellytyksiä. Opiskeluun sisältyy myös siihen kuuluva matkustaminen silloin, kun sitä voidaan pitää tavanomaiseen elämään kuuluvana.

- **Vuorovaikutus**

vapaa-ajan toiminta ja yhteiskunnallinen osallistuminen. Henkilökohtaista apua järjestetään vuorovaikutukseen, vapaa-ajan toimintaan ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön yhdenvertaisia osallistumis- ja toimintamahdollisuuksia.

Palvelun järjestäminen

- Henkilökohtaista apua tuotetaan kolmella järjestämisen tavalla. Järjestämisen tapa arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä:
 1. Palvelusetelimalli
 2. Ostopalveluna
 3. Työnantaja mallilla
- [Vammaisten henkilökohtainen apu | Vantaan ja Keravan hyvinvointialue](#)

Erityinen osallisuuden tuki

- Erityisen osallisuuden tuen tarkoituksena on, että myös ne vammaiset asiakkaat, joiden osallisuutta ei voida tukea henkilökohtaisella avulla, voivat saada tarvitsemansa osallisuuden tuen.
- Palvelulla varmistetaan, että jokainen vammaisen asiakas voi saada yksilöllisesti toteutettua toisen henkilön antamaa osallisuuden tukea. Sen avulla mahdollistetaan vammaisen asiakkaan osallistuminen vuorovaikutustilanteisiin ja vapaa-ajan toimintaan.
- Erityistä osallisuuden tukea toteuttaa ensisijaisesti sosiaalihuollon tai terveydenhuollon ammattihenkilö tai muun soveltuvan tutkinnon suorittanut henkilö. Toissijaisesti erityistä osallisuuden tukea antaa muuten osaamisensa puolesta tehtävään soveltuva henkilö, joka pystyy vastaamaan vammaisen henkilön tarpeisiin.
- Erityinen osallisuuden tuki poikkeaa henkilökohtaisesta avusta siten, että henkilökohtaisessa avussa vammaisen asiakas ohjaa toimintaa itse, mutta erityisessä osallisuuden tuessa tuen antaja ohjaa toimintaa vammaisen asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Kiitos!

